

Yttrande avseende motion Fixartjänst behöver sällskap av IT-Dagny

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar

att föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad utifrån att vård- och omsorgsförvaltningen redan har påbörjat ett utvecklingsarbete för ökat IT-stöd till äldre inom vård- och omsorgsförvaltningens befintliga verksamhet.

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden har fått en remiss avseende motion Fixartjänst behöver sällskap av IT-Dagny. I motionen föreslås införande av IT-stöd enligt samma modell som Fixartjänst, dvs en person som kommer hem till äldre och hjälper och lär ut.

Vård- och omsorgsförvaltningen har redan påbörjat ett utvecklingsarbete för ökat IT-stöd till äldre. Syftet är att ta fram en optimal struktur för ett ökat IT-stöd till äldre inom förvaltningens befintliga verksamhet. Det föreslås att vård- och omsorgsförvaltningens utökade arbete med digital inkludering bland seniorer utvärderas efter 1,5 år.

Underlag för beslutet

- Vård- och omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-03-06 Yttrande avseende motion Fixartjänst behöver sällskap av IT-Dagny
- Motion till kommunfullmäktige: Fixartjänst behöver sällskap av IT-Dagny 2022-10-13

Ärendet

Bakgrund

Remiss

Vård- och omsorgsnämnden har fått en remiss avseende motion Fixartjänst behöver sällskap av IT-Dagny. I motionen anføres att det finns ett demokratiunderskott som består i att äldre har stora

2023-03-06

Diarienummer

2022/0626

svårigheter att hantera IT-system. Mycket av den offentliga servicen och informationen bygger på att medborgare kan förstå och använda sig av IT.

I motionen föreslås införande av IT-stöd enligt samma modell som Fixartjänst, dvs en person som kommer hem till äldre och hjälper och lär ut.

Omfattande förebyggande arbete

Vård- och omsorgsnämnden prioriterar verksamhet som kan bidra till bättre hälsa och därmed förebygga framtida behov av vård- och omsorgsinsatser. Lund har i förhållande till andra kommuner en stor öppen verksamhet med ett brett utbud som syftar till att förebygga framtida behov av vård och omsorg.

Exempel på öppna förebyggande verksamheter som Lund har är olika typer av träffpunkter för social samvaro, en digital träffpunkt, flera seniorrestauranger, stimulansombud i hemvården med fokus på att motverka ensamhet, informerande hembesök om kommunens tjänster, fixartjänst i form av enklare tjänster för att förebygga fallolyckor samt värdinneservice på flera av LKF:s seniorbostäder.

Digitalisering och välfärdsteknik

Digitalisering kan öka eller bibehålla brukarens självständighet och trygghet. Lunds arbete med välfärdsteknik innebär att digital teknik alltid ska övervägas som första alternativ när det är möjligt, i syfte att öka trygghet, aktivitet, delaktighet och självständighet för den enskilde.

En digital insats med välfärdsteknik kan exempelvis vara hjälpmedel för det dagliga livet som innehåller digital teknik, digitala och mobila trygghetslarm, tillsyn via kamera, sensorer för påminnelser, robotar, läkemedelsautomater och planeringsverktyg för att öka brukarnas självständighet.¹

SeniorNet IT-caféer i Lunds kommun

SeniorNet Malmö är en allmännyttig ideologiskt och partipolitiskt obunden ideell förening. SeniorNet Malmös syfte är att främja seniorers användning av informationsteknikens möjligheter till kommunikation och informationstjänster och verka för att möjligheter att använda denna teknik ska anpassas till seniorers behov, samt informera och utbilda seniorer i användandet av informationsteknik, IT.²

SeniorNet Malmö startade 2017 verksamheten i Lund med drygt 20 medlemmar. Vid slutet av 2019 hade

---

¹ Verksamhetsplan vård- och omsorgsnämnden 2023 s.14

² [Om oss – SeniorNet Malmö \(seniornetmalmo.se\)](https://seniornetmalmo.se)

2023-03-06

Diarienummer

2022/0626

Lundagruppen ökat till ca 85 medlemmar. 2020 kom pandemin och den fysiska verksamheten stängdes ner. Det anordnades istället digitala möten. Lundagruppen återstartade i oktober 2021 successivt en del av sin tidigare verksamhet. Lundagruppen hade i september 2022 ca 60 medlemmar, vilket ännu inte motsvarar antalet medlemmar innan pandemin.³

Idag bedriver föreningen SeniorNet Malmö IT-caféer i Lunds kommun. Dels på träffpunkt Laurentii, dels på Dalby bibliotek på och dels på träffpunkt Arkivgatan.⁴ Förvaltningen upplever SeniorNets arbete som mycket positivt.⁵

Frivilligkraft och IT-stöd

Frivilligkraft är kommunens volontärverksamhet. Avseende stöd med IT-frågor har det efterfrågats hjälp av Frivilligkraft några gånger under 2022. Då har det främst varit till träffpunkterna, där det behövs stöd med IT frågor. Behovet att få stöd med IT-frågor är stort på träffpunkterna och Frivilligkraft har fått in 2 volontärer som, utöver den verksamhet som bedrivs av föreningen SeniorNet, är aktiva med att ge stöd till äldre på 2 av förvaltningens träffpunkter.⁶

Om en privatperson kontaktar Frivilligkraft och söker hjälp med IT-frågor så hänvisas de till befintlig verksamhet som ger IT-stöd på träffpunkterna, om personen inte kan ta sig till en träffpunkt så kan Frivilligkraft lägga ut ett uppdrag till den personligen.⁷

Fixartjänst i Lunds kommun idag

Fixartjänst är en tjänst som finns till för att förhindra fallolyckor i hemmet. Alla som är över 69 år⁸ och bor i Lunds kommun kan boka tjänster genom Fixartjänst. Arbetet utförs av serviceenhetens vaktmästare inom vård- och omsorgsförvaltningen och tjänsten är gratis. Eventuella kostnader för material står den äldre själv för. Det går att boka Fixartjänst max 12 gånger per år. Typ av tjänster som erbjuds är tex byte av glödlampor, sätta upp/byta batteri på brandvarnare, enstaka vinds-/källarbesök, enstaka tunga lyft.⁹

Föredragning

IT-stöd kan förebygga ohälsa

Den omfattande demografiska utmaningen visar på stora öknings i åldersgrupperna 85 år och äldre inom vilka det största

---

³ Kommunala pensionärsrådet 2022-09-06

⁴ [Här finns vi – SeniorNet Malmö \(seniornetmalmo.se\)](#)

⁵ Samordnare träffpunkt Arkivgatan 2023-01-17

⁶ Frivilligkraft 2023-01-19, aktivitetssamordnare Dalby 2023-01-23

⁷ Frivilligkraft 2023-01-19

⁸ From 2023 innebär lagen om vissa kommunala befogenheter stöd till servicetjänster utan behovsprövning from 69 år.

⁹ Voo tjänsteskrivelse 2019-08-15

2023-03-06

Diarienummer

2022/0626

omsorgsbehovet finns. I vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan lyfts det särskilt fram att det förebyggande arbetet måste stärkas för att ge kommuninvånarna fler friska år med aktivitet, trygghet och bibehållen hälsa och självständighet för att fördröja behovet av vård- och omsorgsinsatser. Digitala verktyg och smarta arbetssätt ska ge stöd i utvecklingen.¹⁰

Förvaltningen bedömer att äldres användande av IT kan underlätta vardagen, minska ensamhet samt inte minst öka självständighet och trygghet - vilket bedöms bidra till att förebygga ohälsa och därmed minska behov av vård och omsorgsinsatser. Att äldre får möjlighet till IT-stöd avseende IT i vardagen bedöms även öka möjligheterna för att äldre ska vilja och kunna använda sig av välfärdsteknik den dag eventuellt behov uppstår.

Förvaltningen har uppmärksammat att det bland äldre finns ett stort behov av stöd avseende IT, tex utifrån sitt arbete med värdinneservice, träffpunkter och en digital träffpunkt.¹¹

I äldres vardag krävs idag i många fall hantering av IT tex för att kunna betala räkningar eller åka buss.

Även pensionärsrådet har lyft fram att det finns behov av IT-stöd till äldre.¹²

Utökad verksamhet inom vård- och omsorgsförvaltningen gällande IT-stöd till äldre för digital inkludering

Inom vård- och omsorgsförvaltningen finns redan idag ett inlett projekt - Digital inkludering bland seniorer i Lunds kommun. Vård- och omsorgsförvaltningen har tilldelats en utökad budgetram med 2 500 tkr för år 2023 för att motverka ensamhet hos äldre. Av dessa medel har 800 tkr avsatts för Digital inkludering bland seniorer i Lunds kommun.

Projektet har som målsättning att bygga upp en utökad och mer organiserad struktur för arbetet med att öka digital inkludering bland seniorer i Lunds kommun. Förvaltningen bedömer att IT stöd till äldre framöver i första hand bör utgå från befintlig verksamhet. Förvaltningen vill under 2023 bygga upp en mer organiserad struktur utifrån olika verksamheter som arbetar/kan arbeta med IT-stöd till äldre.

Förvaltningen har tex idéer om att kompetensutveckla personal och utöka samverkan med andra aktörer, tex Frivilligkraft. Det upplevs finnas en vilja i samhället hjälpa äldre med IT-stöd.¹³ Förvaltningen

---

¹⁰ Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan 2023- s.10

¹¹ Aktivitetssamordnare träffpunkter 2023-01-23.

¹² Protokoll KPR 2021-03-23 §9

¹³ Digital styrgrupp 2023-02-06

2023-03-06

Diarienummer

2022/0626

har även idéer om att brukare inom förvaltningens dagliga verksamhet för personer med funktionsnedsättning eventuellt ska kunna involveras och utgöra en del i utförandet av förvaltningens utökade IT-stöd till äldre.

Det föreslås även att vård- och omsorgsförvaltningens utökade arbete med digital inkludering bland seniorer utvärderas efter 1,5 år.

Därmed föreslås det i nuläget *inte* att det inrättas en separat tjänst för IT-stöd till äldre i hemmet.

Beredning

Verksamhetschef HRSS, digiutvecklare myndighetsfunktionen, aktivitetssamordnare träffpunkt Dalby har varit involverade i att ta fram underlag. Avstämning av ärendet med förvaltningens Styrgrupp för digitalisering har skett. Förvaltningen har varit i kontakt med andra kommuner för att få ta del av deras erfarenhet med stöd avseende IT till äldre.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Konsekvens för personer med funktionsnedsättning

Att äldre personer med funktionsnedsättning skulle kunna få möjlighet att få enklare stöd med vardagligt IT-användande bedöms som positivt. Ökad möjlighet till sociala kontakter med stöd av IT och att delta i samhällslivet via IT bedöms kunna förebygga ohälsa.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut bedöms i nuläget inte innebära ekonomiska konsekvenser.

Anna Borgius
Förvaltningsdirektör

Birgitta Åkerson
Utredningsstrateg

Beslutet skickas till

För kännedom: Kommunstyrelsen